

ΕΚΦΡΑΣΗ

ΔΙΗΜΕΡΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΕΡΟΥ ΝΕΥΧΑΣΤΗΡΙΟΥ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ

ΕΚΦΡΑΣΗ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
Ι. ΗΣΥΧΑΣΤΗΡΙΟΥ ΑΓ. ΤΡΙΑΔΟΣ
ΜΕΤΟΧΙΟΥ Ι. ΜΟΝΗΣ ΜΑΧΑΙΡΑ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

π. Ανδρέας Αγαθοκλέους

Τ.Θ. 42036, 6530 Λάρνακα - Κύπρος

Τηλ: 99607871, Φαξ: 22991545

www.isagiastriados.com

ΤΕΥΧΟΣ 171

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2018

ISSN 1019-5181

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ:

Ζαφείρης Δημητρίου & Υιός Ατδ, Λάρνακα

Εὐχαριστῶ, Κύριε καὶ Θεέ μου, γιατί μ' ἔφερες ἀπὸ τὴν ἀνυπαρξία
στὴν ὑπαρξὴ καὶ μοῦ χάρισες τὴ δυνατότητα νὰ ζῶ ὡς ἄνθρωπος
στόν κόσμο τοῦτο.

Σ' εὐχαριστῶ, γιατί μπορῶ, μέσω τῶν αἰσθήσεων, νὰ γνωρίζω τὴν
ὀμορφιά τῆς δημιουργίας Σου, καὶ νὰ ἐπικοινωνῶ μέ τούς ἀνθρώπους.

Σ' εὐχαριστῶ γιατί ὑπάρχεις στή ζωὴ μου ὡς ἀγάπη καὶ ὡς ἐλευθερία,
ὥστε νὰ χαίρομαι τό πρόσωπό μου, νὰ ἀπολαμβάνω τίς διαπροσωπικές
σχέσεις, ἀλλά, κυρίως, νὰ μπορῶ νὰ γνωρίζω Ἐσένα τόν Τριαδικό Θεό,
τὴ μεγάλη καὶ ἀνέκφραστη χαρὰ καὶ εὐτυχία.

Τέλος, σ' εὐχαριστῶ καὶ γιὰ τίς δοκιμασίες καὶ δυσκολίες πού ἐπέτρε-
ψες νὰ περάσω, ὥστε νὰ φύγουν ὅσα ἐμπόδιζαν νὰ δῶ Ἐσένα, τό «Φῶς
τό ἀληθινό», καὶ διὰ τοῦ Φωτός Σου τὴν ὀμορφιά τῆς ζωῆς.

π. Ανδρέας Αγαθοκλέους

Εἰκόνα ἐξωφύλλου: Ἡ Μεταμόρφωση τοῦ Χριστοῦ, β' μισό 16ου αἰώνα. Ἱ. Ναός Ἁγίου
Σωζομένου, Γαλάτα.

ΤΙ ΜᾶΣ ΔΕΙΧΝΕΙ Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Καθηγητῆ Βασιλείου Στογιάννου

Ἡ

Μεταμόρφωση μᾶς δείχνει ποιός εἶναι ὁ Χριστός. Πολλοί σύγχρονοί μας ἔχουν γιά τόν Χριστό τήν πλανεμένη ἀντίληψη πώς εἶναι ἕνας μέγας δάσκαλος ἢ ἕνας ἠθικολόγος. Ἡ Μεταμόρφωσή του ὁμως ἀποκαλύπτει ὅτι εἶναι Υἱός τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀλλαγὴ τῆς μορφῆς του, τό θεϊκό ἄκτιστο φῶς πού τόν περιτριγύρισε, ἡ οὐράνια φωνή τοῦ Πατρός πού μαρτύρησε γιά τή θεϊκή του φύση, ὅλα δείχνουν ὅτι εἶναι Θεός. Μπορεῖ νά ἔζησε ἀνάμεσά μας μέ τήν μορφή δούλου, μπορεῖ ἀπό ἀγάπη γιά μᾶς νά ὑπέμεινε τό σταυρικό θάνατο, δέν παύει ὅμως οὔτε στιγμή νά εἶναι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ πού ἐνανθρώπησε, δίδαξε, ἔπαθε καί ἀναστήθηκε ἀπό ἀπέραντη ἀγάπη γιά τό πλάσμα του, τόν ἄνθρωπο. Ἐπειδή εἶναι Θεός, γι' αὐτό εἶναι καί σωτήρας μας. Ἐπειδή εἶναι Θεός, γι' αὐτό τά λόγια του καί ἡ ζωή του εἶναι δεσμευτικά γιά τούς πιστούς. Ἐπειδή εἶναι Θεός, γι' αὐτό ἡ ζωή καί τό ἔργο του εἶναι τό κέντρο τῆς πίστεώς μας.

Δέν εἶναι μόνο Θεός ὁμως ὁ Χριστός. Εἶναι καί ἄνθρωπος, τέλειος ἄνθρωπος, ὁ πρῶτος ἀληθινός ἄνθρωπος στήν ἱστο-

ρία τοῦ γένους μας. Εἶναι ὁ νέος Ἀδάμ, πού συνομιλεῖ καί πάλι μέ τόν Θεό καί Πατέρα, ὅπως ὁ παλαιός Ἀδάμ στόν Παράδεισο. Εἶναι ὁμως πολύ παραπάνω ἀπό τόν παλαιό, τόν πρῶτο Ἀδάμ ὁ Χριστός. Γιατί ἔχει ἕνα καινούριο γνώρισμα, πού δέν μπόρεσε νά ἀποκτήσει ἐκεῖνος, τήν ὁμοίωση μέ τόν Θεό. Καί ὡς ἄνθρωπος ὁ Χριστός εἶναι ὁμοιος μέ τόν Θεό. Γιατί μέ τήν ἀπόλυτη ὑπακοή του ἔγινε ὁμοιος μέ τόν Λόγο, μέ τή θεϊκή φύση του. Ἡ θέλησή του ἡ ἀνθρώπινη ἀκολούθησε ἀπό τήν πρώτη στιγμή καί μέχρι τήν ὥρα τοῦ θανάτου τή θεϊκή του θέληση. Ἡ ἐπιθυμία του ἡ ἀνθρώπινη ἦταν ταυτισμένη μέ τή θεϊκή ἐπιθυμία του. Ἔτσι ἔγινε καί ὡς ἄνθρωπος αὐτό πού ἦταν ὡς Θεός: Υἱός τοῦ Θεοῦ. Αὐτό ἀκριβῶς εἶναι πού μᾶς δίνει τή δυνατότητα τῆς σωτηρίας, ὅτι δήλ. ὁ Χριστός θέωσε τήν ἀνθρώπινη φύση μας.

Ἀνέλαβε νά κάνει ὅ,τι δέν κατόρθωσε ὁ παλαιός Ἀδάμ, νά κάνει τόν ἄνθρωπο υἱό τοῦ Θεοῦ μέ τή θέωση τῆς φύσεώς του. Θεός ἀληθινός καί ἄνθρωπος ἀληθινός ἀποκαλύπτεται κατὰ τή Μεταμόρφωσή του ὁ Χριστός. Θεός ἀληθινός, γιατί τό μαρτυρεῖ ἡ οὐράνια φωνή καί ὁ ἐρχομός τοῦ Μωυσῆ καί τοῦ Ἡλία. Θεός ἀληθινός, ὅπως τό δείχνει ἡ στάση τῶν μαθητῶν του καί ἡ ἔκπληξή τους. Ἄνθρωπος ἀληθινός ὅπως τό δείχνει ἡ ἀλλαγὴ τῆς μορφῆς του, ὅταν ἀποκαλύφθηκε στή θεωμένη μορφή της. Ἄνθρωπος ἀληθινός, ὅπως ἦταν καί πρὶν καί μετὰ ἀπό τή Μεταμόρφωση ἀνάμεσά μας. ❖

«ΔΕΥΤΕ ΠΡΟΣ ΜΕ ...»

Κωνσταντίνου Διαμαντούρου

Δούς «κοπιῶντας καὶ πεφορτισμένους», τοὺς πονεμένους καὶ βασανισμένους, ἐκείνους πού δέν ξέρουν πιά ποῦ νά στραφοῦν καὶ ποῦ νά γύρουν, ποῦ νά στηριχθοῦν καὶ ποῦ νά ξαποστάσουν, τοὺς καλεῖ ἡ φωνή τοῦ Χριστοῦ. Τούς καλεῖ γιὰ ν᾿ἀβρουν ἀνάπαυση στίς ψυχές τους. Γιατί ὁ ζυγός Του δέν εἶναι βαρὺς καὶ τό φορτίον Του ἐλαφρό.

«Δεῦτε πρὸς με ...».

Ἀλλὰ οἱ πονεμένοι καὶ οἱ βασανισμένοι δέν ἔρχονται. Προτιμοῦν νά μένουν κλεισμένοι στόν πόνο τους, στήν ἀγωνία τους καὶ στήν ἀπόγνωσή τους. Καὶ μόνο οἱ «ὀλίγοι», μόνο οἱ «ἐκλεκτοί», ἔρχονται «σπεύδοντες» νά δεχθοῦν τό φορτίο Του καὶ τό ζυγὸ Του, ἀλλὰ μαζί καὶ τὴν χαρὰ του καὶ τὴν εἰρήνη Του πού κανεὶς πιά δέν θά μπορέσει νά τοὺς τὴν ἀφαιρέσει. ❖

Ο ΑΛΗΘΙΝΟΣ ΘΕΟΣ

Από τό Γεροντικό

νας νέος πήγε σ' έναν σοφό γέροντα και τόν παρακάλεσε θερμά:

-Μέ απασχολεί τό έρώτημα: Ύπάρχει Θεός; Ειπέ μου, σε παρακαλώ! Έσύ τό πιστεύεις ότι ύπάρχει Θεός;

-Και βέβαια τό πιστεύω, του άπάντησε ο γέροντας.

-Και ότι ο Θεός δημιούργησε τόν κόσμο, τό πιστεύεις κι αυτό;

-Και βέβαια, τό πιστεύω.

-Και τόν Θεό ποιός τόν έφτιαξε;

-Έσύ, του άπάντησε σοβαρά και ξερά ο γέροντας.

Ο νεαρός σοκαρίστηκε μέ τήν άπάντηση του γέροντα.

Τόν ρώτησε και πάλι λοιπόν:

-Γέροντα, έγώ σε ρωτάω σοβαρά, του είπε. Κι έσύ μου λές πώς έγώ έφτιαξα τό Θεό.

-Μά κι έγώ σοβαρά σου μιλάω, του άπάντησε ο γέροντας. Πολύ σοβαρά. Και πρόσεξε γιατί. Έσύ, μ' όλ' αυτά πού μέ ρωτάς, δείχνεις πώς δέν ψάχνεις νά βρεϊς τό Θεό όπως είναι. Έσύ ψάχνεις νά βρεϊς έναν Θεό όπως τόν θέλεις έσύ, όπως τόν φαντάζεσαι έσύ, κομμένον στα μέτρα σου. Αυτόν τόν Θεό, λοιπόν, θά τόν έχεις φτιάξει έσύ. Δέν θά είναι ο άληθινός Θεός. Και πρόσθεσε ο άγιος αυτός γέροντας:

-Ψάξε νά βρεῖς τόν ἀληθινό Θεό, παιδί μου. Νά Τόν δεχτεῖς ὅπως εἶναι. Μήν Τόν θέλεις ὅπως ἐσύ τόν φαντάζεσαι. Προσπάθησε νά γίνεις ἐσύ ὅπως σέ θέλει ὁ Θεός. Προσπάθησε νά Τόν καταλάβεις ὅπως εἶναι. Καί ν' ἀγαπήσεις τό θέλημά Του, ὅπως εἶναι. ❖

Ἄν δέν ἀποκτήσουμε ἐμεῖς πνευματικό πλοῦτο, γιά νά μποροῦμε νά συντηρούμαστε ἀπό τούς πνευματικούς τόκους, ὅταν θά ἐργαζόμαστε δωρεάν γιά τούς ἄλλους, θά εἶμαστε οἱ πῖο δυστυχισμένοι καί ἀξιολύπητοι. Γι' αὐτό νά μή τό θεωροῦμε σπατάλη χρόνου, ὅταν κάνουμε ἐργασία στόν ἑαυτό μας, εἴτε γιά λίγο χρονικό διάστημα εἴτε γιά πολύ εἴτε γιά πάντα, σ' ὅλη τή ζωή μας, διότι ἡ μυστική ἐργασία ἔχει τήν ιδιότητα νά κηρύττει μυστικά τόν λόγο τοῦ Θεοῦ μέσα στίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων. ❖

Ἅγιος Παῖσιος Ἀγιορείτης

Η ΑΠΗΘΙΝΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Αρχ. Παύλου Έγγλεζάκη

Ο λεθρος τοῦ '74, προετοιμασμένος στήν πνευματική πτώση τῶν '60, ἄνοιξε ξαφνικά τά μάτια μας στήν πραγματική μας πτωχεία, τήν πενία καί τήν γυμνότητα. Ὑπό μία ἔννοια τούς τελευταίους δυό αἰῶνες ἔτσι πάντα συνέβαινε μέ τόν ἑλληνισμό. Ἡ Ἑλλάς εἶχε τήν τόλμη νά ἀποκτήσει τήν ἐλευθερία της, δέν εἶχε τήν ἀρετή νά τήν διατήρησει. Ἦξερε νά ἀπελευθερωθεῖ, δέν ἤξερε νά ζήσει ἐλεύθερα. Δέν ἤξερε δηλαδή τί νά κάνει μέ τήν ἐλευθερία της. Κι ἐμεῖς ἐδῶ τό ἴδιο: ξέραμε ν' ἀπαιτήσουμε τήν ἐλευθερία ἐκλογῆς, δέν ξέραμε ὅμως νά ἐκλέξουμε τήν ἐλευθερία. Κι ὅμως αὐτό εἶναι τό βαθύ καί σπουδαῖο νόημα τῆς ἐλευθερίας. Πέρα ἀπό τήν ἐλευθερία τῆς ἐκλογῆς, ἡ ἐκλογή τῆς ἐλευθερίας. Δέν ἀρκεῖ δηλαδή νά ἀποκτήσει ὁ ἄνθρωπος τήν ἐλευθερία του ἀπό κάτι, πρέπει νά τήν ἀποκτήσει καί γιά κάτι. Γιατί ἡ ἐλευθερία δέν εἶναι μόνο ἔννοια ἀρνητική, μά ἐν πρώτοις θετική, ζεῖ μόνο σάν ἐλεύθερη δημιουργικότης, εἶναι δημιουργική καί δυναμική καί δέν νοεῖται σάν στάση ἢ ἀπλῶς διατήρηση.

Στήν ἐτυμολογία της ἡ λέξη ἔχει σχέση μέ τό ρῆμα «ἔρχομαι» (ἐλεύθω) καί ἐλεύθερος νοεῖται αὐτός πού «μπορεῖ νά παίει ὅπου θέλει». Εἶναι δηλαδή ἐλευθερία κινήσεως. Ἀσφαλῶς τό σπουδαιότερο δέν εἶναι τόσο ἡ κίνηση καθαυτή, ἀλλά ἡ κίνηση πρὸς κάτι καί μάλιστα πρὸς τό ὀρθό «κάτι». Αὐτό εἶναι

τό σημαντικό, τό δέ σημαντικότερο ἀκόμα εἶναι τό γιατί κινεῖται πρὸς τὰ ἐκεῖ. Δέν ἀρκεῖ, μέ ἄλλα λόγια, ὁ σκοπός, πρωτεύει τό

ἐλατήριο, ὁ λόγος. Τοῦτο τό τελευταῖο εἶναι τονισμός καθαρά χριστιανικός, γιατί οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἔτειναν νά βλέπουν τελλολογικά τήν ἀρετή, παρά δυναμικά. Ἡ κάθαρση τῆς προθέσεως καί τοῦ ἐλατηρίου εἶναι αἴτημα χριστιανικό, καθώς καί ἡ καθαρότης τοῦ μέσου.

Ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι πραγματικότης τραγική. Ἡ τραγωδία τοῦ ἀνθρώπου δέν εἶναι παρά ἡ τραγωδία τῆς ἐλευθερίας του, ὅπως καί τό μεγαλεῖο του δέν εἶναι παρά τό μεγαλεῖο τῆς Ἐλευθερίας του. Ἀφαιρέστε τήν ἐλευθερία του. Τοῦ ἀφαιρᾶς τόν κόπο τῆς ἀπόφασης, τόν κίνδυνο τοῦ λάθους, τό ὑπεύθυνο τῆς πράξης. Τόν κάνεις ἴσως εὐτυχῆ, τοῦ δίνεις πρόοδο. Μά εἶναι ἡ εὐτυχία καί ἡ πρόοδος καί ἡ ἰσότης τοῦ φυτοῦ, ἄνθρωπος πιά δέν εἶναι. Ἐλευθερία εἶναι τό δικαίωμα τῆς προσωπικῆς πείρας, τῆς ὑπευθυνότητος, τῆς ἀνισότητος (φαινομένου γενικοῦ καί ἀμετάβλητου τῆς φύσεως στήν ὁμορφιά, τήν ποικιλία καί τήν ἀρμονική ἐνότητά της, πού δέν πρέπει νά συγχίζεται μέ τήν ἰσοπολιτεία).

Στό βάθος, ὅπως τό εἶδαν ὅλες οἱ μεγάλες θρησκευεῖες τῆς γῆς, ἐλευθερία εἶναι ἡ ἐλευθερία ἀπό τήν ἀμαρτία, ἡ λύτρωση ἀπό τόν ζυγό τῆς ἐπιθυμίας, τοῦ θυμοῦ, τῆς φιλοκτημοσύνης, τῆς νωθρότητας... Ἡ ἀπελευθέρωση ἀπό τήν πηγὴ κάθε ἀμαρτίας, τήν ὑπερηφάνεια καί τόν ἐγωϊσμό σάν φιλαυτία, αὐτοερωτισμό, ἐγκεντριισμό καί ἰδιοτέλεια. «Γνώσεσθε τήν ἀλήθεια καί ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς» (Ἰωάν. 8,53), διδάσκει ὁ Χριστός. Μόνο ἡ θεογνωσία ὡς θεοκοινωνία ἡμπορεῖ νά ἐλευθερώσει τόν ἄνθρωπο στήν ἀληθινὴ ἐλευθερία τοῦ τέκνου τοῦ Θεοῦ, τῆ μόνη πού ἀξίζει νά ἔχει ὁ ἄνθρωπος. Μία ἐλευθερία πού δέν χύνει τό αἷμα τῶν ἄλλων γιά νά ἔλθει, μά πού χύνει τό δικό της αἷμα στόν ὑπέρτατο βωμό τῆς αὐταπάρνησης, τῆς πραότητας, τῆς ἀγάπης καί τῆς ταπεινώσης μπροστά στό πρόσωπο τοῦ Θεοῦ, καί τοῦ κάθε ἀνθρώπου, καί τοῦ κάθε κτίσματος.

«Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων. Νῆσός τις ἔστι». ❖

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΩΣ ΣΧΕΣΗ

π. Νικόλαου Χριστοδούλου

Εί είναι τό άνθρωπινο πρόσωπο; Ταυτίζεται μέ τή βιολογική μας ύπαρξη καί υπόσταση ή εἶναι κάτι βαθύτερο καί οὐσιαστικότερο; Πέρα ἀπό τόν φιλοσοφικό προβληματισμό, ή ἀλήθεια εἶναι ὅτι στήν καθημερινή του ἀναστροφή ὁ ἄνθρωπος, συνειδητοποιεῖ τήν προσωπική του διάσταση, συνήθως, στή σχέση του μέ κάποιον ἄλλο. Ὁ ἄνθρωπος ἄ-σχετος, εἶναι μία αὐταπάτη, καταντᾶ ἀνυπόστατος. Ἀκόμη καί δύο ή περισσότεροι ἄνθρωποι, ὅσο κοντά καί ἄν νομίζουν πώς βρίσκονται, ἄν παραμένουν οὐσιαστικά ἄ-σχετοι, δίνουν τό ἴδιο ἀποτέλεσμα: τό μηδέν. Ὅσα μηδενικά καί νά μποῦν στή σειρά, δέν δίνουν καμιά ταυτότητα, παρά μόνο τήν ταυτότητα τοῦ μηδενός. Χρειάζεται ἔστω καί μία μονάδα γιά νά νοσηματοδοτήσει τή σειρά τῶν μηδενικῶν!

Μέ τό πρόσωπο συνυφαίνεται πάντοτε ή ἔννοια τῆς σχέσης. Κανένας τελικά, δέν εἶναι πρόσωπο ἀπό ἄλλος του. Μέ τήν ἀναφορά στό πρόσωπο κάποιου ἄλλου, ή ζωή τοῦ ἀνθρώπου ἀποκτᾶ νόημα καί περιεχόμενο, ἀποκτᾶ λόγο συνέχειας. Αὐτό γίνεται πιά ἔντονα ἀντιληπτό στίς περιπτώσεις πού ἕνας χάνοντας τό πιά σημαντικό γιά ἐκεῖνον πρόσωπο, χάνει τή ζωή καί τόν ἑαυτό του. Ἐξω ἀπό αὐτή τή σχέση, πού μπορεῖ νά εἶναι συζυγική, φιλική, ἀδελφική ή συναδελφική, καταρ-

ρέουν όλα γύρω του. Σέ αυτές τίς περιπτώσεις, γίνεται φανερό ότι ή σχέση δέν ἐλευθερώνει πάντα τόν ἄνθρωπο, ἀλλά μπορεῖ νά τόν αὐτοπαγιδεύσει στό σχετικό. Αὐτό συμβαίνει, ὅταν ὁ ἄνθρωπος θεοποιεῖ τόν ἄλλο, γοητεύεται μέ πράγματα κατώτερα τοῦ πόθου καί τῶν προσδοκιῶν του, δημιουργεῖ ὑποκατάσταστα τοῦ Θεοῦ.

Ἀπό τό χῶρο τῆς θεολογίας, γνωρίζουμε ὅτι ὁ ἄνθρωπος χαρακτηρίζεται πρόσωπο, ἀφοῦ εἶναι πλασμένος «κατ' εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωσιν» τοῦ προσω-

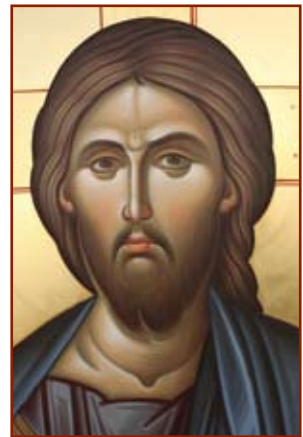
πικοῦ Θεοῦ. Ἄν ὅμως θεωρήσουμε ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι πρόσωπο μέ τήν ἔννοια τοῦ δεδομένου, τότε αὐτό ταυτίζεται μέ τή φύση καί τήν ἀνάγκη. Ἄν ὅμως θεωρήσουμε τό πρόσωπο ὡς κάτι τό ζητούμενο, τότε αὐτό συνεπάγεται τήν ἐλευθερία καί τή χάρη. Γίνεται προσωπικό ἀγώνισμα καί συνάμα δῶρο τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Τριαδικός Θεός δημιούργησε τόν ἄνθρωπο ἀπό τό τίποτα, ἀπό τό μηδέν καί τόν κάλεσε νά εἶναι σέ διαρκή κοινωνία μαζί Του. Ἡ ἀποδοχή αὐτῆς τῆς κλήσης καθιστᾷ τόν ἄνθρωπο πρόσωπο. Ἡ ἀνθρώπινη φύση ἀπό μόνη της δέν ὑφίσταται,

ἂν ἐπιμένει νά περιστρέφεται μόνο γύρω ἀπό τόν ἑαυτό της καί γύρω ἀπό ὅσα νομίζει ὅτι τήν βοηθοῦν νά αὐτοεπιβελι-
ώνεται. Αὐτό γιά τήν Ἐκκλησία εἶναι ὁ θάνατος. Ἀντίθετα, ἡ
ζωή προσδιορίζεται ἀπό τήν ἀναφορικότητα, ἀπό τή σχέση
σου μέ τόν Ἄλλο. Αὐτή ἡ σχέση καθορίζει καί τοποθετεῖ πάνω
στή σωστή της βάση καί κάθε ἄλλη σχέση. Ἀπαντᾶς «ναί»
στόν Θεό, πού σέ ἔφερε ἀπό τήν ἀνυπαρξία στήν ὑπαρξη, καί
ζεῖς. Ἀπαντᾶς «ἔχι» καί πεθαίνεις. Ἄλλη ὁδός δέν ὑπάρχει.

Τελικά, τό περιεχόμενο τοῦ προσώπου εἶναι ἡ ἀγάπη. Ἡ
ἀγάπη εἶναι πρόσωπο (ὅπως καί ἡ εἰρήνη καί ἡ δικαιοσύνη
καί κάθε ἄλλη ἔννοια, τήν ὁποία ἡ φιλοσοφία πασχίζει ἀκόμη
νά προσδιορίσει: Εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός). Κατά συνέπειαν, ἡ
ἀγάπη εἶναι σχέση. Ἡ σχέση ταυτίζεται μέ τό πρόσωπο, γιατί
πρόσωπο σημαίνει νά βρίσκεσαι σέ ἀναφορά μέ κάποιον. Γιά
τήν Ἐκκλησία τό ὄντως πρόσωπο εἶναι
ὁ Θεάνθρωπος Χριστός. Ὁ Χριστός κα-
θιστᾷ κάθε ἄνθρωπο ἀληθινό πρόσωπο,
μέ τήν προϋπόθεση ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀνα-
γνωρίζει τόν Χριστό ὡς τήν ἀκρότητα
τῶν ἐφετῶν καί τόν προσδοκᾷ ὡς ἐπαλή-
θευση ὅλων του τῶν πόθων, βιώνοντας
στό ἐδῶ καί τό τώρα τήν ἀπέραντη μα-
καριότητα τῶν καθορώντων τό ἄρρητο
κάλλος τοῦ δικοῦ Του προσώπου. ❖

ΑΓΙΟΛΟΓΙΟ

ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΝΕΟΣΚΗΤΙΩΤΗΣ

Μοναχοῦ Μωυσέως Ἀγιορείτου

Εκατά κόσμον Ευστάθιος Παπαγεωργίου τοῦ Γεωργίου γεννήθηκε στό Παλαιοχώρι Λευκωσίας Κύπρου τό 1922. Οἱ φτωχοί γονεῖς του μικρό τόν ἔστειλαν στή Λευκωσία νά μάθει τήν τέχνη τοῦ ξυλουργοῦ. Ἡ ἀγάπη του γιά τήν Ἐκκλησία καί ὁ τακτικός ἐκκλησιασμός του συγκίνησε ἀγαθούς κληρικούς καί τόν συνέδραμαν νά σπουδάσει τή θεολογία στήν Ἀθήνα.

Τό 1949 ἐκάρη μοναχός καί χειροτονήθηκε διάκονος καί τό 1957 πρεσβύτερος. Ἀμέσως μετά ἀναλαμβάνει καίριες θέσεις στήν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου. Τό 1960 τοποθετεῖται ἀρχιερατικός ἐπίτροπος Ἀμμοχώστου καί πρόεδρος τοῦ ἐκεῖ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου. Δέν ἄργησαν νά φανοῦν οἱ ποιμαντικές του ικανότητες καί τό κάλλος τῆς ψυχῆς του. Οἱ θεῖες Λειτουργίες, τά κηρύγματα καί οἱ ἔξομολογήσεις του φανέρωναν τό ψυχικό του μεγαλεῖο. Ἐπικαλούμενος λόγους ὑγείας ἀρνεῖτο ἐπίμονα τήν ἀνάδειξή του σέ ἐπίσκοπο. Μέσα του ἔκαιγε ἄσβεστος ὁ πόθος ν' ἀποσυρθεῖ πρὸς ἡσυχία, νήψη καί προσευχή. Ἡ ἀφιλοδοξία του καί ἡ ταπείνωσή του ἦταν τά κύρια χαρακτηριστικά τῆς ζωῆς του. Ὅσο ἔφευγε τίς

τιμές, τόσο τοῦ προσφέρονταν. Ἐπιθυμοῦσε νά τελειώσει τόν βίο του στή μονή τοῦ Ἁγίου Βαρνάβα. Μετά ὅμως τήν τουρκική εισβολή καί τήν προσφυγιά ἔστρεψε τήν καρδιά του στό Ἅγιον Ὅρος.

Κατέφυγε στήν ιερά Νέα Σκήτη τό 1978, στήν ὑπακοή τοῦ Γέροντος Ἐλπιδίου (+ 1983). Οἱ τιμές πού εἶχε, οἱ ἀσθένειες πού τόν ταλαιπωροῦσαν, δέν τόν δυσκόλεψαν νά ταπεινωθεῖ καί νά ὑπακούσει. Ἔτσι ἔγινε πιο ταπεινός καί πιο ἀγαθός καί γι' αὐτό πιο ἀγαπητός καί πιο θαυμαστός. Οἱ συνασκητές του τόν ἔβλεπαν ἀνεξίκακο, μακρόθυμο, ὑπάκουο, ἄοκνο, σεβάσμιο καί γαλήνιο. Ποτέ του δέν τούς λύπησε, δέν σκανδάλισε, δέν παραμέλησε καί παρέβλεψε. Εἶχε καθαρή, εὐαίσθητη καί λεπτή καρδιά καί γι' αὐτό ὁ Κύριος τόν χαρίτωσε.

Ὡς ἐφημέριος τοῦ Κυριακοῦ εἰσηλθε σέ αὐτό παρά τό ὅτι οἱ θύρες ἦταν κλειδωμένες. Ἦλθε στή σκήτη ν' ἀναπαυθεῖ καί κοπίαζε πιο πολύ, μέ τό νά ἐξυπηρετεῖ τόν Γέροντά του καί τούς ἀδελφούς του. Ἡ θεία χάρη τόν παραμυθοῦσε ἐξαισια. Στή θέρμη τῆς προσευχῆς του δέν μπορούσε νά διακόψει τήν κατάνυξη. Πλημμύριζε τό κελλί του ἄρρητη εὐωδία. Θεωροῦσε ὁ ταπεινόφρων ὅτι ἔτσι συμβαίνει σέ ὅλους τούς μοναχοῦς. Ἦταν, ἀλήθεια, ἐκλεκτό σκεῦος τῆς θείας χάριτος. Μέ χαρά ψυχῆς ἄφατη ἔλαβε τό μέγα καί ἀγγελικό σχῆμα τῶν μοναχῶν. Στή σκήτη ἔμεινε περίπου 1200 ἡμέρες. Ἡ ἀπό εἰκοσαετίας ἀσθένεια τοῦ σακχαροδιαβήτη τόν ὀδήγησε νωρίς στόν θάνατο. Ἀνεπαύθη στίς 7.8.1981, μετέορτα τῆς ἑορτῆς τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος, λουσμένος στίς ἀνταγίες τοῦ Θαβωρείου φωτός. ❖

ΤΙ ΞΕΡΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ

Κλαίρης Ἀγγελίδου

Τί ξέρουμε ἀλήθεια οἱ ἄνθρωποι
για τὰ ἀπλά πράγματα
τῆς κάθε μέρας;
Τῆ θάλασσα, τόν ἥλιο, τὰ τζιτζίκια
πού ὅσο ὁ ἥλιος κατακαίει τραγουδοῦν
για τό βουνό, τὰ δέντρα
καί τίς πεταλοῦδες
μέ τ' ἀμέτρητα χρώματα;
Τί ξέρουμε ἀλήθεια
γι' αὐτούς πού συναντοῦμε
καί προσπερνοῦμε βιαστικά
χωρίς μία καλημέρα
χωρίς ἓνα χαμόγελο;
Τί ξέρουμε για τὴν ἀγάπη;
Πῶς μᾶς ξεφεύγει σάν τὴν ἄμμο
καί μένουμε μέ χέρια ἀδειανά;
Τί ξέρουμε οἱ ἄνθρωποι ἀληθινά;

